

ZAKON

O DOPUNI ZAKONA O JAVNOM BELEŽNIŠTVU

Član 1.

U Zakonu o javnom beležništvu („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 – dr. zakon, 93/14 – dr. zakon, 121/14, 6/15 i 106/15) u članu 93. stav 2. tačka 3) posle reči: „službenosti”, tačka se zamenjuje tačkom i zapetom i dodaje tačka 4) koja glasi:

„4) ugovor o zajmu novca između fizičkih lica u iznosu od 10.000 evra i više po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan potvrđivanja (solemnizacije).”.

Posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Javni beležnik koji je potvrdio (solemnizovao) ugovor o zajmu novca iz stava 2. tačka 4) dužan je da overen prepis tog ugovora odmah dostavi Upravi za sprečavanje pranja novca preko registra koji razvija i održava Ministarstvo pravde.

U registar o ugovorima o zajmu novca iz stava 2. tačka 4) ovog člana javni beležnik je dužan da upiše identifikacione podatke o zajmodavcu i zajmoprimcu (ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, adresu prebivališta ili boravišta), kao i podatke o iznosu zajma, roku vraćanja i valuti novca.”.

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Zakona o javnom beležništvu sadržan je u odredbi člana 97. tačka 17) Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br. 98/06, 115/21 - Amandmani I-XXIX, 16/22- u daljem tekstu: Ustav), koji propisuje da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje između ostalog, druge odnose od interesa za Republiku Srbiju u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U našem pravnom sistemu ne postoji obaveza sačinjava ugovora o zajmu u novcu u obliku javnobeležničke isprave. Većina ovakvih transakcija između fizičkih lica nevidljiva je za kontrolni aparat tokova novca, te se ovakva obaveza uspostavlja zarad finansijske discipline i pravne sigurnosti. Javni beležnici kao nosioci javnih ovlašćenja će potvrđivanjem (solemnizacijom) ovih ugovora privatne isprave konvertovati u javne, pri čemu se ustrojava i registar takvih ugovora radi kontrole i uvida Uprave za sprečavanje pranja novca u realnom vremenu.

Relevantno stanje je takvo da se posrednim putem dolazi do saznanja o pravdanju određenih tokova novca i kapitala/imovine učinjenim zajmovima, naročito kada su u pitanju fizička lica. Ovakvo pravdanje može biti i usmeno ili sadržano u izjavama svedoka. Ovo zbog toga što se pravnim okvirom ne traži poseban oblik u kojem se ugovor o zajmu sačinjava. On može biti i usmen, ali i pismen, ali bez overe bilo koje vrste. Prema Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma limit za gotovinske transakcije je 10.000 evra. Sve izvan tog limita mora da prati protok na računu kod poslovne banke. Ovakvo rešenje u kontekstu fizičkih lica Upravi za sprečavanje pranja novca ne daje aposolutni uvid. Ovo zbog toga što je većina zaštitnih mehanizama razvijena za pravna lica, a ne i za fizička. Solemnizacijom (potvrđivanjem) ovih ugovora dobija se zaokružena slika zajmova od 10.000 evra i više.

Praćenje ove oblasti koju Ministarstvo pravde normativno uređuje se može postići i sagledavanjem stanja i podataka iz budućeg registra, tako da se u svakom momentu ova aktivnost može pratiti.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U Zakonu o javnom beležništvu („Službeni glasnik RS”, br. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 - dr. zakon, 93/14 - dr. zakon, 121/14, 6/15, 106/15) dopunjuju se odredbe člana 93. i to tako što se dodaje još jedan pravni osnov odnosno još jedan ugovor koji će se zaključivati u obliku potvrđene (solemnizovane) isprave, a to je ugovor o zajmu novca između fizičkih lica u iznosu od 10.000 evra i više po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan potvrđivanja (solemnizacije).

Upostavlja se i obaveza za javnog beležnika da overeni prepis tog ugovora odmah dostavi Upravi za sprečavanje pranja novca preko registra koji razvija i održava Ministarstvo pravde, kao i obaveza javnog beležnika da u registar o ugovorima o zajmu novca upiše identifikacione podatke o zajmodavcu, zajmopricu, kao i o iznosu zajma, roku vraćanja i valuti novca.

Kako će se registar razviti kao poseban modul već postojeće aplikacije ugovora o prometu nepokretnosti, to nalazimo da nije potrebno propisivati posebne rokove za razvijanje, niti podzakonski dodatno raščlanjivati. Sva suštinski bitna pitanja su, po nama, već predviđenja u normi koja se dopunjuje, a već postojeći kadrovski kapacitet IKT odeljenja Ministarstva pravde će pratiti održavanje aplikacije u celosti (i prošireni i budući deo).

Važno je napomenuti da se solemnizacija zajmova tiče samo obligacije između fizičkih lica, bankarski sektor i pozajmice od banaka su izuzete odnosno imaju drugi oblik overa u zavisnosti od vrste potraživanja/zajma, sredstava obezbeđenja itd.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Ovde je važno istaći da Ministarstvo pravde već održava evidenciju ugovora o prometu nepokretnosti koja se vodi u posebnom registru prema propisima kojima se uređuje promet nepokretnosti. Ministarstvo pravde će u okviru postojećeg ugovora sa privrednim društvom koje taj sistem održava razviti poseban modul u ovom već postojećem softverskom rešenju za registar ugovora o zajmovima. Ovako rešenje je ocenjeno kao celishodno i sredstva za održavanje te inicijalne aplikacije su već obezbeđena. Znači Ministarstvo pravde razvija poseban modul (naslova registar ugovora o zajmu) sa rubrikama za unos (zajmodavac/zajmoprimac/iznos zajma/rok vraćanja i valuta) u okviru već postojeće aplikacije za evidenciju ugovora o prometu nepokretnosti.

Što se tiče društvenih efekata nalazimo da za sada nije potrebno intervenisati u Javnobeležničkoj tarifi. Ovo zbog toga što ovaj podzakonski akt već poznaje vrednost pravnog posla kao kriterijum za razrezivanje nagrade za javnog beležnika. Ministarstvo pravde će u predstojećim konsultacijama sa Javnobeležničkom komorom preispitati eventualni privilegovan režim za ovu vrstu pravnih poslova u smislu korekcije obračuna prema vrednosti pravnog posla.

Za sprovođenje ovog Zakona nisu potrebna finansijska sredstva.

PREGLED ODREDBE ZAKONA O JAVNOM BELEŽNIŠTVU KOJA SE DOPUNJUJE

Član 93.

Javni beležnik potvrđuje (solemnizuje) privatnu ispravu kada je to zakonom određeno.

U obliku javnobeležnički potvrđene (solemnizovane) isprave zaključuju se naročito:

- 1) ugovor o prometu nepokretnosti;
- 2) ugovor o hipoteci i založna izjava ako ne sadrže izričitu izjavu obvezanog lica da se na osnovu ugovora o hipoteci, odnosno založne izjave, može, radi ostvarenja dugovane činidbe, po dospelosti obaveze neposredno sprovesti prinudno izvršenje;

3) ugovor kojim se zasnivaju stvarne i lične službenosti-;

4) UGOVOR O ZAJMU NOVCA IZMEĐU FIZIČKIH LICA U IZNOSU OD 10.000 EVRA I VIŠE PO SREDNJEM KURSU NARODNE BANKE SRBIJE NA DAN POTVRĐIVANJA (SOLEMNIZACIJE).

JAVNI BELEŽNIK KOJI JE POTVRDIO (SOLEMNIZOVAO) UGOVOR O ZAJMU NOVCA IZ STAVA 2. TAČKA 4) DUŽAN JE DA OVEREN PREPIS TOG UGOVORA ODMAH DOSTAVI UPRAVI ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA PREKO REGISTRA KOJI RAZVIJA I ODRŽAVA MINISTARSTVO PRAVDE.

U REGISTAR O UGOVORIMA O ZAJMU NOVCA IZ STAVA 2. TAČKA 4) OVOG ČLANA JAVNI BELEŽNIK JE DUŽAN DA UPIŠE IDENTIFIKACIONE PODATKE O ZAJMODAVCU I ZAJMOPRIMCU (IME I PREZIME, JEDINSTVENI MATIČNI BROJ GRAĐANA, ADRESU PREBIVALIŠTA ILI BORAVIŠTA), KAO I PODATKE O IZNOSU ZAJMA, ROKU VRAĆANJA I VALUTI NOVCA.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa:

Predlog zakona o dopuni Zakona o javnom beležništvu

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum),:

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – PRAVOSUĐE, SLOBODE I BEZBEDNOST,
u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavine prava

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Odredbama Sporazuma nije dat poseban rok za usklađivanje, već se usklađivanje vrši u skladu sa opštim rokom u skladu sa članom 72. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

U potpunosti ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

-/

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

-/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu

činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

- /